

El Centre

Sant Pere de Riudebitlles

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: C/ Nou, 64

Coordenades:

Latitud: 41.4516
Longitud: 1.70183
UTM Est (X): 391569
UTM Nord (Y): 4589704

Classificació

Número de fitxa 08232 - 73
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Eclecticisme
Segle XX
Any 1913-14
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Necessita restauració
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: POUM 12/05/2012
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Privada
Titular: Centre Cultural i Recreatiu, C/ Nou, 64, 08776 Sant Pere de Riudebitlles

Fitxes associades:

[Antigues Escoles](#)

[Cal Xarret](#)

[Cal Teixidor / Cal Doctor Pla](#)

[Fàbrica de telers](#)

Autoria de la fitxa ARQUEOCIÈNCIA - J.M. Huélamo

Data de registre de la fitxa: ds., 15/05/1999 - 02:00
Autoria de la darrera revisió: Marta Lloret Blackburn-Antequem, S.L.
Data de la darrera revisió: dl., 25/01/2021 - 12:00

Descripció

Edifici construït expressament per a hostatjar una associació. Es tracta d'una construcció molt allargada, en forma de nau amb coberta a doble vessant. La façana presenta la porta, amb llinda plana, i dues finestres rectangulars allargades en sentit vertical. El coronament acaba en un frontó amb els laterals horitzontals i rematats amb sengles balustres de ceràmica, existint al centre del mateix una petita obertura rectangular. El costat esquerre presenta nombroses finestres que donen a un pati lateral, també propietat de l'entitat on hi ha plantats diversos arbres, com moreres. Està constituïda per una part davantera amb una àmplia sala per a bar i local social, amb habitacions al seu costat dret (des de l'entrada) per a servir a fins propis de l'associació i del bar. A la part posterior hi ha la sala que serveix per a teatre, cinema, etc. Entre un i l'altre, en una primera planta, es donen classes i es fan activitats per als menuts.

Observacions:

Existeix una màquina de projeccions cinematogràfiques OSA, que es podria conservar, i un bon arxiu sobre la institució.

Història

Al començament va ser el local del Centre Republicà i Obrer, la societat que avui dia encara existeix amb el nom del Centre Cultural i Recreatiu. Va ser pràcticament contemporània del Casino. El 1913 es col·locà la primera pedra del local - cafè, però des del 1910 ja hi havia un grup de gent que s'hi reunia. Primer es va construir el cafè, el qual durant un temps havia de servir també de sala per fer-hi ball. El 1921 es construeix la sala de ball, bastant més curta i estreta que l'actual. Els socis i fundadors eren fonamentalment treballadors i pagesos. A partir de 1925, a més a més, s'hi comencen a projectar pel·lícules, primer les tardes del diumenge, tot seguit del ball. El cinema mut es recorda que era acompanyat pel Sr. Pere Olivella, antic propietari de Ca l' Olivella, amb el piano. L'any 1936 els socis del Casino van confiscar l'edifici del centre, constituint així un únic local social al poble. Després de la guerra civil del 36, el Centre Republicà Obrer passa a anomenar-se Centro Nacional y Obrero; la societat en si, però, és la mateixa. Aquest nom, el 1944 es torna a canviar pel de Centro Cultural y Recreativo. Allí es segueix projectant cinema. Amb l'arribada del cinemascopie els anys 40-50, i la consolidació definitiva de les pel·lícules en color, la sala del Centre va arribar a la plenitud, de manera que el 1965, i després d'anys de lloguer de la sala i moltes dificultats, aquesta passà a ser propietat de la societat i suposà una font d'ingressos importants. El 1965 s'impulsen importants reformes, s'engrandeix la sala i es guarneix amb elements luxosos: tres cortines sobreposades, dues bandes de bombetes grogues laterals, una banda de bombetes blanques... Es millora molt el so. En aquests moments es parla de la sala del Centre com "la més maca del Penedès". La crisi de la sala de cinema comença al 1980, i el 1986 s'hi deixà de projectar setmanalment, tancant la sala per a projeccions regulars el 1989 (ALEGRE, 1993). Entre els costums propis del local hi destaca el ball de "la Pava". Aquest ball consistia a fer reconciliar una parella que feia poc que havia renyit de la següent manera: començaven a tocar una peça i la gent es posava a ballar normalment. En un moment determinat, els balladors picaven de mans dues vegades. A partir d'aquest moment, ningú no ballava i es formava una rotllana al mig de la qual hi havia dues cadires que estaven d'esquena amb esquena. Una parella de balladors anava a buscar la parella

que estava renyida i se'ls feia seure al mig de la rotllana. En aquest moment, es tornava a picar de mans dues vegades i la gent tornava a ballar. D'aquesta manera la parella es trobava incòmoda asseguda al mig de la sala i no li tocava cap més remei que aixecar-se i ballar. Per a la gent això volia dir alguna cosa, però calia esperar al diumenge següent per veure si la parella tornava a ballar: si ho feia, volia dir que s'havien reconciliat. Per a la Festa Major un dels balls que s'hi feia era "l'Americana de casats", és a dir, un ball en què les parelles casades ballaven formant un cercle. També el ballaven els solters, "Americana de solters", de la mateixa manera, però en un altre cercle (AAVV, 1992). Depenia del Centre un grup de bastoners que van participar en nombroses manifestacions del poble: en processons, en la Festa Major... Després de la guerra van continuar actuant malgrat els problemes de transport que tenien. També aquí hi tenia la seva seu la Coral "La Violeta d'en Clavé", fundada a finals dels anys 20, dirigida pel Pere Olivella i amb 40 cantaires, tots homes. Per la Festa Major cantaven la missa del mestre Perossi amb acompanyament d'orquestra i al llarg de l'any oferien diferents cantades (AAVV, 1992).

Bibliografia

AAVV (1992) "Sant Pere de Riudebitlles 1900-1940: vida cultural i associativa" Program de Festa Major de Sant Pere de Riudebitlles. ALEGRE, Mar; RIBAS, Jordi. (1993) Història del cinema a Sant Pere de Riudebitlles (1920-1980). Programa de Festa Major. Sant Pere de Riudebitlles CARDÚS, Cristòfor (1936) "Els noms de lloc de Catalunya. Sant Pere de Riudebitlles" dins de COROMINES, J.; RIBES, E. "Per al recull del noms de lloc de Catalunya", extret de "Mai enrera", Butlletí del Centre Excursionista de Gràcia, Febrer-Març 1936, p. 23. Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans. Barcelona. Societat Catalana de Geografia. Filial de l'Institut d'Estudis Catalans.

